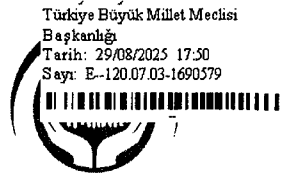

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

7/29826

Sayı : E-54045643-610-20684887

Konu : Soru Önergesi (7/29826)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1657828 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Evrim RIZVANOĞLU'na ait 7/29826 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/29826) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: E54D6B95-42C1-41B3-BF9E-2DAF6CC84905

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Levent BOZKURT

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN EVRİM RIZVANOĞLU'NA AİT 7/29826 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

İklim değişikliğinin etkilerinin yoğun olarak hissedileceği Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemizde büyüyen ekonomi ve artan üretimle tarımda, sanayide, enerjide, turizmde ve daha birçok sektörde suya olan ihtiyaç artmaktadır.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bulduğumuz yüzyıl için yapılan iklim etki değerlendirmeleri, artan sıcaklıklar ve değişen yağış rejimi neticesinde tarımsal sulama, endüstri, kentsel ve turizm kullanımlarının hangi ölçüde artacağı ile ilgili olarak gelecek dönemlere ilişkin su ihtiyaçları projeksiyonları yapılmıştır.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Şu ana kadar Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Akarçay, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes olmak üzere 9 havzada SSTP tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Tunca Nehri’nin de bulunduğu Meriç Ergene Havzası için SSTP çalışmalarına 2024 yılında başlanmış olup proje çalışmalarının 2026 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması amacıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır.

Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz şartlarına uygun 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022 ve 2023-2027 dönemine ait Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Bu kapsamda Edirne ilinde 07.04.2025 tarihinde, Tekirdağ ilinde 07.05.2025 tarihinde, Kırklareli ilinde 14.05.2025 tarihinde Tarımsal Kuraklık İl Kriz Toplantıları yapılmış olup alınan kararlar uygulamaya konmuştur.

Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlerle gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca tarımda kullanılan suyun etkin kullanımını sağlamak üzere 2007 yılından itibaren bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütülmektedir. 2022 yılında KKYDP kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı için havuz yapımı (Jeomembran) %50 hibe kapsamına alınmıştır.

IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sistemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

İklim değişikliği kaynaklı risklerin etkilerini en aza indirmek için Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında yer alan "Köy Bazlı Verim Sigortası" ile kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde kuraklık, don, sıcak rüzgâr, sıcak hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında poliçede yazılı primin %70'i Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından su kısıtının belirlendiği bölgelerde, belirlenen kriterlere uygun üretim yapan üreticilerimizin Devlet Destekli Tarım Sigortası yaptırmaları halinde; poliçe primi üzerinden %10 oranında "Su Kısıtı Desteği" indirimi uygulanmaktadır.

8038 ve 8039 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda; basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon üst limite kadar %100'e varan oranlarda faiz/kâr payı desteği verilmektedir.

Bakanlığımız Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından, su kaynaklarının kalite ve miktarının korunması amacıyla Tunca Nehri'ne yönelik tedbirlerin de içinde yer aldığı Meriç-Ergene Havzası Nehir Havza Yönetim Planı 2018 yılında hazırlanmıştır. Plan kapsamında, Tunca Nehri'ni etkileyen yayılı kaynaklı kirliliğin önlenmesi ve kontrolü eylem başlığı altında, su

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

kütlelerinin kesiştiği hat boyunca su kütlesinde yeşil tampon şeritlerinin oluşturulması, hayvan çiftliği/tesislerinde hayvansal gübre depolarının inşası, nitrat kirliliğinin önlenmesine yönelik iyi tarım uygulamaları kodu tebliğinin uygulanması tedbirleri belirlenmiş olup bu tedbirlerin uygulanması Havza ve İl Su Kurulu vasıtasıyla takip edilmektedir.

Bununla birlikte, su kalitesi izleme çalışmaları kapsamında; Bakanlığımız tarafından havza bazında su kalitesi izleme programları hazırlanmış olup, izleme programlarına uygun olarak su kalitesi izleme çalışmaları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) ve Bölge Müdürlükleri tarafından yürütülmektedir. Analiz sonuçlarına göre çevresel hedefi sağlayamayan noktalar gerekli tedbirlerin alınması maksadıyla ilgili kurumlara gönderilmektedir.

DSİ tarafından Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında 28 derede 395 km yatak ıslah edilmiştir. Islah çalışmaları ile 91 adet meskûn mahal ve 500.000 dekar tarım arazisi taşkından korunmuştur.

11 adet akım gözlem istasyonu ve 30 adet meteoroloji gözlem istasyonundan alınan veriler doğrultusunda oluşturulan, model vasıtası ile taşkın riski değerlendirilip valiliklere taşkından önce bilgi verilerek gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

12.000 km² alana sahip Meriç-Ergene Havzası'nda plansız ve kontrolsüz bir şekilde gelişen sanayi bölgeleri ve buna bağlı olarak hızla artan nüfus, Ergene Nehri'nin aşırı derecede kirlenmesine neden olmuştur. Endüstriyel, evsel ve tarımsal kökenli atık suların tamamı doğrudan ya da dolaylı olarak Ergene Nehri'ne deşarj edilmektedir. Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında 12 adet atık su arıtma tesisi ve 3 adet atık su kolektör hattının tümünün inşaatı tamamlanmıştır.

Eylem planı kapsamında 12 adet depolama bulunmaktadır. 3 adet depolama tesisi tamamlanmış, 4 adet depolamanın inşaatı devam etmekte, 5 adedi ise etüd-proje safhasındadır.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ile havzada yer alan 1.078 adet sanayi amaçlı kuyunun 996 adedine (%92) sayaç takılmıştır. 715 adet içme-kullanma ve sulama amaçlı kuyunun 254 adedine (%35) ön yüklemeli uzaktan kontrollü sayaç monte edilmiş ve takılan sayaçlarla gereğinden fazla su çekimlerinin önüne geçilmiştir.

25 yılını doldurmuş olan sulama tesislerinin rehabilitasyonu gerçekleştirilerek sulama anındaki kayıpların en aza indirgenmesi sağlanmaktadır.

Suyun en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenli olarak, faaliyet gösteren sulama birliği ve sulama kooperatifleri ile bilgilendirme toplantıları yapılmakta ve sahadaki durum anlık olarak değerlendirilmektedir. Hazırlanan teknik bilgi notları ve raporlar doğrultusunda, 1968 tarihli ikili anlaşma hükümleri doğrultusunda Meriç ve Tunca Nehirlerinin debisinin, anlaşmada öngörülen asgari seviyelere çıkarılması için Bulgaristan tarafı ile resmi yazışmalar ve diplomatik girişimler aktif olarak yürütülmektedir.

Tunca Nehri su potansiyelinin, Türkiye-Bulgaristan sınır bölgesinde inşa edilebilecek bir barajla değerlendirilmesi, 1960'lı yıllarda yapılan ön tespitlere göre teknik ve ekonomik yönden mümkün görülmüştür. Tunca (Su akacağı) Barajı olarak isimlendirilen söz konusu baraj, Ülkemiz topraklarında yapılacak sulamalara (15.845 ha) hizmet edebilmesi ve hidroelektrik enerji üretimi (36,80 Gwh/yıl) yapabilmesi yanında, Tunca Nehri'nden kaynaklanan, Ülkemizde tarım ve yerleşim alanlarına (2.561 ha) (tarihi güreş ve kültür festival alanı olarak bilinen Kırkpınar alanı dahil) önemli zararlar veren taşkınların kontrolünü sağlayabilecek önemli bir depolama tesisi hüviyetindedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Projenin hayata geçirilmesi hususunda iki ülke arasında (Türkiye-Bulgaristan) görüşmeler devam etmektedir.